

El Teatre

A primeries de Maig va actuar en el Teatre Bartrina la notable companyia de Lluïsa Rodrigo. En el debut s'estrenà la comèdia de Frederic Oliver *Los cómicos de la legua*. Es una comèdia bastida amb una trama una mica fantàstica, un bon tros inverossímil, però que es mou en un ambient sentimental i dolç, que atrau i interessa. Els tipus semblen ben encertats dins el tarannà de cadascú. Diem que ho semblen perquè són tipus populars desconeguts per a nosaltres, però que ens desperten una gran simpatia. Aquest caràcter popular dels personatges explica, si més no, la llibertat d'expressió que els hi dona l'autor, que en alguns moments és de gust dubtós.

Es una comèdia sense cap transcendència, la finalitat de la qual es limita a donar a conèixer les penalitats i vicissituds de la vida d'aquests còmics que van de poble en poble, sofrint un calvari de fam i de misèria, però que aconsegueixen l'alta missió de donar a conèixer als públics menys cultivats les bel·leses de l'art teatral. Entre aquests *cómicos de la legua* de vegades sorgeix el planter de grans artistes, com passa en la comèdia del senyor Oliver, una comèdia moguda amb trassa i agilitat, de diàleg pintoresc, viu, ràpid, amb una gràcia de bona llei que sosté constantment l'interès de l'espectador.

Per aquest to viu i ràpid és una comèdia de difícil interpretació. Tanmateix, la Companyia Rodrigo l'hi donà excel·lent. No coneixíem aquesta agrupació artística, però podem assegurar que forma un conjunt notabilíssim, en el qual s'hi destaquen amb fort relleu la senyoreta Rodrigo, la senyora Cano, característica notabilíssima, i el senyor Canales, galant jove d'extraordinàries facultats artístiques.

La Condesa María, comèdia original de J. Luca de Tena, fou la segona estrena de la companyia Rodrigo. Hom diu que el senyor Luca de Tena és un autor jove i que *La Condesa María* és una de les seves primeres comèdies. No és pas del tot despreciable com a fruit primerenc. Però d'una comèdia no despreciable dir-ne monumental ens sembla un xic excessiu.

El senyor Luca de Tena, en aquesta comèdia, sembla que vulgui exaltar les grans virtuts de l'aristocràcia castellana. Així, veiem com la *Condesa María* està ornada de sentiments tan nobles, que hom diria que és l'antítesi d'aquells aristòcrates que en Benavente futeja en *Alfilerazos*. En concret, la trama de *La Condesa María* ens va semblar efectista, construïda de cara a la galeria, per a provocar l'aplaudiment fàcil. El diàleg és arroegat, pesadíssim en determinats períodes, i mai aconsegueix la vivesa d'expressió que fa el principal encant de les obres teatrals. Els tipus molt desdibuixats, de psicologia borrosa.

En la interpretació, molt emotiva la senyoreta Rodrigo, potser una mica massa plorànera, i brillantíssim el senyor Canales. La senyora Cano feu una gran creació. Llàstima que l'obra no s'ho valia.

El dia següent s'estrenà *La Boda de Quinita Flores*, dels germans Quintero. No acabariem mai de ponderar la frescor i simpatia del teatre d'aquests populars autors. No tenen mai gaire encert en les trames; però de qualsevol vulgaritat, de qualsevol absurd

en fan una comèdia alada, graciosa, fresca, atractiva. Devegades es posen sentimentals i trontollen. Devegades es posen tràgics i fan patir, en la pitjor accepció del mot. Però tot ho salva l'aparició d'un tipus episòdic, que diu una gràcia de les seves, que aclareix la situació i permet als autors de tornar a aquelles escenes que són com una mena d'estampes magnífiques d'Andalusia.

En *La Boda de Quinita Flores* hi trobareu condensat tot el teatre dels Quintero. Un primer acte una mica pesat, en el qual s'exposa la trama. Però un segon acte magnífic, compost tot d'aquelles escenes tan fresques, que constitueixen el mèrit principal d'aquests autors. Aquest segon acte val per tota la comèdia, car és un dels principals encerts entre els molts que cal reconèixer als populars autors.

La Companyia Rodrigo donà a l'obra dels Quintero una interpretació força acceptable.

La funció següent l'omplí l'estrena de *Rosa de Madrid*, comèdia en vers de L. Fernández Ardavín. Heus ací un detall que mai no ens explicarem: que aquesta comèdia estigui escrita en vers. Un episodi entre modistes i estudiants, quan aquest episodi és tan trivial com el que dona argument a *Rosa de Madrid*, no tindrà mai necessitat d'ésser descrit en vers. Ara, si això ha de servir perquè l'autor s'exalti, i ens pugui demostrar amb les seves llargues tirades de versos la seva inspiració fecunda, la seva trassa de versificador i el seu sentimentalisme poètic una mica malaltís davant de la transformació del Madrid antic en ciutat moderna, això ho aconsegueix a bastament i no tenim inconvenient en celebrar la frescor de l'oda al *Mantón de Manila*, així com la vibració sentimental dels versos que recita el galan al pas del sepeli del mestre Bretón. Reconeixem a l'autor grans aptituds per a conrear el teatre en vers. Però res més. *Rosa de Madrid* sempre sofrirà d'aquest pecat original d'estar escrita en vers. Fernández Ardavín col·laborà amb Eduard Marquina per a escriure *Rosa de Francia*. La semblança dels noms no vol dir res. Allí hi ha una trama finíssima, viscuda per reis, prínceps i gent noble. Són gent que poden parlar en vers impunement. Però no hi fem parlar a modistes i estudiants, que ens aburrirem massa.

La interpretació fou una mica insegura per part de tots, si exceptuem la senyora Cano.

S'acomiadà la Companyia Rodrigo amb l'estrena d'*El Tío Morris*, adaptació al castellà d'una novel·la americana per Lluís de Orive i Feliu Riaño. Es una comèdia que ens va agradar força. Té una trama una mica de conte de fades, en el qual fan de protagonistes un mil·lionari filàntrop i una col·legiala desvalguda, que el mil·lionari protegeix, sense que ella ho sàpiga, naturalment, i que acaben casant-se, també naturalment. Però tota la comèdia respira una gran simpatia, el diàleg té a moments força vivacitat, i els personatges, reals o no, són força agradables. Ens sorprèn una mica que a Nordamèrica —serà Nordamèrica, havent-hi mil·lionaris en escena— pugui donar-se el cas d'aquell col·legi d'orfes, amb una directora estúpida i cruel, perquè s'ens havia dit que en aquest poble tot era admirable i que els pobres no existien. En fi, no ens apartem de la comèdia i declarem que és interessantíssima, fresca i d'una simpatia encomanadissa. Fou, potser, la millor representació de la Companyia. La senyoreta Rodrigo estigué tota la nit admirable. La senyora Cano senzillament immensa. El galant jove senyor Canales insuperable.

No va tenir tant de públic com mereixia aquesta Companyia. Ho sentim per l'Empresa, perquè pot induir-la a no provar fortuna amb altres agrupacions artístiques meritories i ho sentim, sobretot, pel nostre públic, per la manca de comprensió i de sensibilitat que suposa desertar de les manifestacions teatrals amb la solvència artística que acompanya la Companyia Rodrigo.

A. MARTI BAIGES

La Música

L'ORFEÓ REUSENC

El dia 18 de Maig donà un Concert l'«Orfeó Reusenc», en el Teatre Bartrina, dedicat als socis protectors.

La simpàtica agrupació que amb tan d'entusiasme dirigeix el mestre Mateu executà amb la cura que sol fer-ho diverses cançons del seu repertori i oferí les primeres audicions d'*Els tres tambors*, de Lambert; *L'emigrant*, de Vives, i *Lo Mar*, de Mendelsshon.

L'«Orfeó Reusenc», que posà una gran voluntat en l'execució del programa, fou extraordinàriament aplaudit, particularment en *El Cant de la Senyera* i en *La Sardana de la Pàtria*.

ACADEMIA DE MÚSICA DEL C. DE L.

Pels dies 19 de Maig i 10 de Juny la Secció de Música del CENTRE DE LECTURA organitzà dues selectes vetllades, a càrrec de l'Acadèmia que patrocina la susdita Secció i que dirigeix el Mestre Guinart.

Ambdues vetllades foren altament concorregudes, i tothom pogué constatar els notables avenços realitzats pels alumnes de l'Acadèmia, puix cadascú executà la part del programa que li corresponia amb voluntat i encert. Per a donar una idea de l'excel·lent orientació que es dona als alumnes de l'Acadèmia pel seu professorat, vagin alguns dels noms dels autors de les obres executades: Weber, Albéniz, Schuman, Garreta, Beethoven, Chopin, Debussy, Grieg, etc.

Fou molt celebrada també la intervenció de l'orquestra formada pels professors de l'Acadèmia i altres distingits *amateurs*, puix totes les seves intervencions foren veritables encerts.

Una nota simpàtica la donaren les alumnes acompanyades de la professora de cant amb l'execució de les cançons *Sobre el Cingle* i *Toc, toc, toc*.

L'extraordinària concurrència que omplia el teatre ovacionà constantment a professors i alumnes. Felicitem efussivament la Secció de Música pels èxits assolits.